

Giuseppe Verdi¹

(Roncole, Emília-Romanya 1813 — Milà, Llombardia 1901)

Compositor italià. Sobre la base de la tradició heretada de G. Rossini, V. Bellini i G. Donizetti reformà el gènere operístic italià i, a banda de ser el compositor d'òpera més important del seu país al segle XIX, fou, per als seus contemporanis, una de les ànimes del *Risorgimento* de la nova Itàlia.

Els seus pares, Carlo Verdi i Luigia Uttini, provenien de famílies de comerciants que durant el canvi de segle s'havien traslladat als voltants de Busseto. A onze anys, per tal de continuar els estudis generals, es traslladà a Busseto, on durant quatre anys tingué com a mestre de contrapunt Ferdinando Provesi. Allí s'instal·là a casa d'un sabater, i cada diumenge anava a peu a Roncole per tocar l'orgue a l'església. A Busseto conegué el comerciant Antonio Barezzi, músic afeccionat i fundador de la Societat Filharmònica de la ciutat, que esdevingué un personatge capital en la vida del compositor i es convertí, de fet, en un segon pare, el seu benefactor i, uns quants anys després, en el seu sogre. A poc a poc, Verdi s'allunyà de l'ambient familiar de Roncole, i a disset anys anà a viure a l'elegant casa de Barezzi. D'aquella època són les seves primeres creacions, entre les quals cal destacar una obertura per a *El barber de Sevilla*, de G. Rossini (1828), i nombrosa música per a la Societat Filharmònica de Busseto, obres que més endavant destruí.

El 1832, Barezzi convencé Carlo Verdi per tal que demanés una beca per al seu fill al Monte di Pietà, que li fou concedida per a l'any següent. Giuseppe es traslladà a Milà el mateix 1832 —Barezzi sufragà les despeses del primer any—, però no superà l'examen d'accés al conservatori per qüestions burocràtiques. Llavors esdevingué alumne de Vincenzo Lavigna, amb el qual, segons el mateix Verdi, estudià contrapunt però no orquestració ni tècnica dramàtica. D'aquella època sobreviu l'ària *Io la vidi*. El 1833, arran de la mort de Provesi, el seu antic professor, tingué l'oportunitat de succeir-lo com a mestre de capella i organista de San Bartolomeo i com a director de la Societat Filharmònica a Busseto. Les fortes disputes entre els seus partidaris i els del seu adversari, Giovanni Ferrari, duraren fins al març del 1836, data en què Verdi fou nomenat director i mestre de música. El 4 de maig d'aquell any es casà amb Margherita Barezzi. Aquesta època estigué marcada per les seves primeres

¹ <http://www.grec.cat/cgibin/gemcl2.pgm?NDCHEC=0011081> consulta web el 29 de maig de 2012

incursions en el món de l'òpera i per les desgràcies familiars. D'una banda, a partir del 1836 Verdi començà a treballar en un projecte operístic, *Rocester*, que no finalitzà, però que probablement refongué en la seva primera òpera representada: *Oberto, conte di San Bonifacio*.

El fet més decisiu de la seva carrera abans de l'estrena de *Rigoletto* tingué lloc quan Merelli el convencé perquè s'enfrontés a un llibret de Temistocle Solera que havia rebutjat Otto Nicolai (el qual posteriorment es convertí en un dels més grans crítics de l'obra verdiana). L'èxit aconseguit per aquesta tercera òpera, *Nabucodonosor* (títol ràpidament abreujat per *Nabucco*), fou impressionant ja el dia de la seva estrena, al març del 1842, a la Scala; se'n feren quaranta-dues representacions aquella primavera, i obrí la temporada següent. *Nabucco* introduí Verdi en l'alta societat de Milà i portà el seu nom a tots els teatres importants del món. Aquesta va ser la primera d'una sèrie d'òperes en les quals els arguments històrics, els llibrets tendenciosos i el paper gairebé protagonista del cor catalitzaren el sentiment patriòtic que vivia Itàlia en aquell moment. Així, el cor d'hebreus del tercer acte de *Nabucco* ('Va, pensiero'), el 'O Signore, dal tetto natio' de la següent òpera, *I Lombardi alla prima crociata* (1843), o, posteriorment, 'Avra tu l'universo, Resti l'Italia per me', d'*Attila* es convertiren de seguida en veritables himnes de reivindicació nacionalista.

L'any 1847 Verdi féu el seu primer viatge a l'estranger, que el duqué a Londres i París. A la capital anglesa estrenà *I masnadieri*, òpera escrita sobre *Els bandits*, de Schiller, per al Her Majesty's Theatre. Poc després es traslladà a París, on féu l'estrena d'una versió francesa d'*I lombardi* (ara titulada *Jérusalem*). París esdevingué per al compositor el centre musical que li permeté consolidar la seva fama internacional i conèixer un món teatral amb molts més recursos d'aquells de què podien gaudir els teatres italians contemporanis.

Verdi volgué viure els moviments revolucionaris del 1848 prop dels seus compatriotes, i, durant l'estada que féu a Itàlia abans de tornar a París, realitzà les primeres gestions per a comprar terres i una casa a Sant'Agata, prop de Busseto. Aquesta casa —que l'obligà a endeutar-se fortament— havia estat propietat d'avantpassats seus i acabà essent la seva primera residència, on portà una vida retirada amb Strepponi. Fou en la dècada dels anys cinquanta del segle XIX, caracteritzada per un ambient de reacció política, que Verdi patí més pressions de la censura, la qual obligà els llibretistes a canviar les localitzacions originals o a amagar referències pejoratives a la monarquia en obres com *Rigoletto*, *La Traviata* o *Un ballo in maschera*.

Les seves estrenes a la Scala assoliren un èxit més enllà de qualsevol expectativa. Amb aquestes obres, Verdi no tan sols mostrà intacta la seva creativitat en plena vellesa, sinó que també féu palesa la seva capacitat per a renovar-se estilísticament: *Otello* és un autèntic drama musical i *Falstaff* és la seva única *opéra-comique* (si es descarta la primerenca i desafortunada *Un giorno di regno*). Les últimes obres foren les *Quattro pezzi sacri*, compostes per separat però publicades juntes el 1898. Verdi morí el 27 de gener de 1901 en un hotel de Milà. Per voluntat seva, fou enterrat prop de la capital llombarda, a la casa de repòs per a músics que ell mateix havia finançat, juntament amb Giuseppina Strepponi, que havia mort pocs anys abans. En ocasió del trasllat dels taüts es congregaren als carrers de Milà unes 200 000 persones.

Obra

ÒPERA: *Oberto, conte di San Bonifacio* (1839); *Un giorno di regno (Il finto Stanislao)* (1840); *Nabucodonosor* (1842); *I Lombardi alla prima crociata* (1843); *Ernani* (1844); *I due Foscari* (1844); *Giovanna d'Arco* (1845); *Alzira* (1845); *Attila* (1846); *Macbeth* (1847, rev. 1865); *I masnadieri* (1847); *Jérusalem* (1847); *Il corsaro* (1848); *La battaglia di Legnano* (1849); *Luisa Miller* (1849); *Stiffelio* (1850); *Rigoletto* (1851); *Il Trovatore* (1853); *La Traviata* (1853); *Les vêpres siciliennes* (1855); *Simon Boccanegra* (1857, rev. 1881); *Aroldo* (1857); *Un ballo in maschera* (1859); *La forza del destino* (1862, rev. 1869); *Don Carlos* (1867, rev. 1884); *Aïda* (1871); *Otello* (1887); *Falstaff* (1893)

MÚSICA VOCAL: *6 romanze*, 1 v., pno. (1838); *Notturmo*, S., T., B., fl., pno. (1839); *La seduzione*, 1 v., pno. (1839); *6 romanze*, 1 v., pno. (1845); *Il poveretto*, 1 v., pno. (1847); *Inno popolare*, cor masc., pno. (1848); *Barcarola*, 1 v., pno. (1850); *Inno delle nazioni*, T., cor mixt, orq. (1862); *Il brigidino*, 1 v., pno. (1863); *Libera me*, S., cor mixt, orq. (incorporat a la *Messa da Requiem*, 1868-69); *Cupo è il sepolcro mutolo* (1873); *Messa da Requiem*, S., A., T., B., cor mixt, orq. (1874); *Pater noster*, cor mixt (1880); *Ave Maria*, cor mixt (1889, rev. 1898); *Pietà, Signor*, 1 v., pno. (1894); *Te Deum*, doble cor, orq. (1985-96); *Stabat mater*, cor mixt, orq. (1896-97)

MÚSICA INSTRUMENTAL: *Quartet de corda en mi menor* (1873)